

ἦναι τοιαύτη τῆς παιδείας ἢ κατάστασις, ὅποια πρέπει νὰ ἦναι εἰς τὰς κομποπόλεις καὶ τὰ χωρία, ὅπου λείπουν ὀλοτελῶς τοιαῦτα καταστήματα δημοσίου καὶ μερικῆς μεγαλοδωρίας!

Εἰς τὸ βόρειον τῆς Ἰταλίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, χαίρει τις βλέπων ὅτι τὰ τῆς παιδείας προβαίνουν ταχέως εἰς τὸ καλλίτερον. Ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς τὴν Γερμανίαν φιλομάθεια ἔῃ ἡ καλοκάγαθία τῆς μακαρίτης τῆς Ἀυστρίας αὐτοκράτορος παρεκίνησαν τοὺς Ἀουστριακοὺς ἀντιβασιλεῖς καὶ τὸν μέγαν Δούκα τῆς Τοσκάνας, ὅστις συνέχεται μὲ τὴν αὐλὴν τῆς Βιέννης, νὰ θεωρῶσι τοῦ λαοῦ τὴν ἐκπαίδευσιν μὲ πολὺ περισσοτέραν ἐλευθεριότητα καὶ κλίσιν παρὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Ἰταλίας οἱ κυρίαρχοι. Ὅθεν εἰς τὴν Δομβαρδίαν καὶ Τοσκάναν ἐσυστήθησαν ἀλληλοδιδασκτικὰ καὶ νηπιακὰ σχολεῖα, τὰ ὅποια ἐξακολουθοῦν νὰ ἀκμάζωσι καὶ νὰ ἐκλύωσι τὴν εὐνοίαν τῶν κατοίκων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Μᾶς χαροποιεῖ δὲ ὅτι οἱ μὲ τὸσον ἀγαθὴν ἐμβασιν συστήσαντες νηπιακὰ σχολεῖα εἰς τὸν βορρῶν, ἐπέτυχαν νὰ συστήσωσιν ἐν καὶ εἰς τὴν Ῥώμην, μὲ τὴν ἔγκρισιν τῆς κυβερνήσεως. Καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι δὲ τεχνῆται, ἐκ τῶν ὁποίων ἱκανοὶ διατρέβουν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν, ἐπροβλέφθησαν ἀπὸ σχολεῖον διὰ τὰ τέκνα των, εἰς τὸ ὁποῖον θέλουν εἶσθαι ἐλεύθερα τῶν ἀπειλῶν, καὶ ὑποσχέσεων, καὶ μικρῶν καταδιωγμῶν, τὰ ὅποια μετεχειρίζοντο κατ' αὐτῶν οἱ Λατίνοι, χάριν προσηλυτισμοῦ, ὅταν ἐστέλλοντο εἰς τὰ κοινὰ τῆς πόλεως σχολεῖα. Ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὅμως μᾶς ἐνθαρρύνει μάλιστα τὸ πρὸ μικροῦ συστηθὲν Ἡμερολόγιον Ἐκπαίδευσως εἰς τὸ βόρειον τῆς Ἰταλίας, ἐκδιδόμενον ὑπὸ ἱερέως Λατίνου, καὶ ἱκανοὺς ἔχον συνδρομητάς. Συγγράφεται μὲ διάθεσιν ἐξαιρέτου, καὶ μὲ πολλὴν δύναμιν, ὡς καὶ ἐλευθεριότητα· ἔ, ἀν δὲν ἐμποδιοθῆ, θέλει χρησιμεύσειν τῷ μέγιστῳ τὸσον εἰς τὰς οἰκογενεῖας, ὅσον εἰς τὰ σχολεῖα τῆς χώρας αὐτῆς.

ΦΙΛΟΜΑΘΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.—

Ἡ Ἑλλάς τῶντι ἠγάπησε πάντοτε καὶ ἐτίμησε τὴν σοφίαν καὶ δημοσίαν καὶ ἀτομικῶς. Εἰς τὴν Ῥώμην ἦσαν ναοὶ τῆς τύχης, ἀλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα τῆς σοφίας καὶ τῶν μουσῶν. Πτωχεῖα δὲ, καὶ περιφρόνησις, καὶ ἀμάθεια, καὶ προλήψεις, καὶ δεισιδαιμονία, δὲν ἠδυνήθησαν, τοσοῦτους αἰῶνας συναγωνιζόμεναι, νὰ ἐξαλείψωσι τὸ προγονικὸν τοῦτο καὶ ἐμφυτον αἰσθημα τῆς φιλομαθείας, οὐδ' ἐλείπων ποτὲ, ὡς εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη, νὰ ἐκλάμπωσι σπινθήρες ἐκ τοῦ σκότους. —ΒΑΜΒΑΣ.

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.— Παντοῦ καὶ πάντοτε, λέγει ὁ Ἀγγλαμερικανὸς περιηγητὴς Λευάρδος, ἠῦρα τὰς γυναῖκας πολιτικὰς, φιλόφρονας, φιλανθρώπους. Εἰς γυναῖκα, εἴτε πολιτισμένην εἴτε ἀγρίαν, δὲν ἐδιεύθυνα ποτὲ εὐπρεπεῖς καὶ φιλικούς λόγους, χωρὶς νὰ λάβω εὐπρεπῆ καὶ φιλικὴν ἀπόκρισιν. Τοὺς ἀνδρας ἠῦρα πολλάκις πολὺ διαφόρους. Ὅπου καὶ ἂν ἐπεριπλανήθην, εἰς τὰς ἀκάρπους πεδιάδας τῆς ἀφιλοξένου Λατίας, εἰς τὴν φιλάρετον Σβεκίαν, εἰς τὴν παγωμένην Λαπονίαν, τὴν ἄγροικον Φιννίαν, τὴν ἀχαρακτήριστον Ῥωσίαν, καὶ τὰς ἐκτεταμένας περιοχὰς τοῦ νομαδικοῦ Ταρτάρου, παντοῦ, πεινασμένον, διψασμένον, ψυχρὸν, ὑγρὸν, ἢ ἀσθενῆ, μ' ἐπεριποιήθησαν φιλοφρονέστατα αἱ γυναῖκες. Ἐγίνοντο δὲ τὸσον εὐμενῶς καὶ προθύμως αἱ πράξεις αὐταί, ὥστε πᾶν ὅ,τι μ' ἐδίδαν καὶ πᾶν ὅ,τι μ' ἔκαμναν εἶχε διπλὴν τὴν χάριν.

Εἰς τὸ θέατρον τοῦ Ὀρφῆως, συνηθροίζοντο τὰ κτήνη ὄλα καὶ πτηνὰ, καὶ, λησμονοῦντα καθὲν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὄρεξιν, ἄλλα τῆς ἀρπαγῆς, ἄλλα τοῦ κυνηγίου, καὶ ἄλλα τῆς μάχης, ἔσταν εἰρηνικῶς ὄλα ὁμοῦ, ἀκροαζόμενα τοῦ σκοποῦ τῆς κιδάρας· ὁ ἦχος τῆς ὁποίας μόλις ἔπαυεν, ἢ κατεπνίγετο ἀπὸ τρανώτερον τινα θόρυβον, καὶ καθὲν κτήνος ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φύσιν. Τὸ θέατρον αὐτὸ προσφυῶς εἰκόνιζε τὴν φύσιν καὶ κατάστασιν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες γέμουν ἀγρίων, ἀκαταδαμάστων ἐπιθυμιῶν κέρδους, ἡδονῆς, ἢ ἐκδικήσεως· καὶ καθ' ὅσον μὲν δίδουν ἀκρόασιν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὴν θρησκείαν, καὶ ἡδέως πως μαλάσσονται ἀπὸ τὴν εὐγλωττίαν καὶ πειθῶ τῶν βιβλίων, τῶν διδασχῶν, καὶ τῶν δημηγοριῶν, κατὰ τοσοῦτον διατηρεῖται ἡ εὐταξία καὶ εἰρήνη τῆς κοινῆς· ἀλλ' ἐὰν παύσωσι τὰ ὄργανα ταῦτα, ἢ ἐὰν στάσις καὶ θόρυβος τὰ κάμωσι πλέον νελὴν ἀκούωνται, τὰ πάντα καταπτοῦν εἰς ἀναρχίαν καὶ πολλὴν σύγχυσιν. —ΒΑΚΩΝ.

ΓΙΝΕΣΘΕ ΔΕ ΠΟΙΗΤΑΙ ΛΟΓΟΙ.— Πτωχὴ τις γυνὴ ἤκουσε μίαν διδασχὴν, εἰς τὴν ὁποίαν παριστάνετο πόσον μέγα ἔγκλημα εἶναι νὰ μεταχειρίζεται τις ἄδικα ζῦγια ἔ μέτρα· κατενύχθη δὲ πολὺ. Τὴν ἐπαύριον, περιοχόμενος τοὺς ἀκροατάς του ὁ ἱεροκέρυξ, ἐπεσκέφθη καὶ τὴν γυναῖκα· μεταξὺ πολλῶν ἄλλων τὴν ἠρώτησε καὶ τί ἐνθυμεῖτο ἐκ τῆς ὁμιλίας του. Ἐπίπεσε, κύριε, ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ, διότι ἔχω μνημονικὸν ἀθλιέστατον· ἐν μόνον πρᾶγμα δὲν ἐλησμόνησα· ἐνθυμήθη νὰ κάσω τὸ κοιλὸν μου.